

Volební zemětřesení? Spíš menší záchvěv. Ale neméně zničující

- CZ24 News | 11. října 2021

ČESKO: Volby příliš nezamíchaly s procenty, ale s politickou situací ano. Nastává změna. Avšak obávám se, že změna k lepšímu to rozhodně nebude.

Úvodem bych upozornil na jednu věc, které si málokdo všímá. Tyto volby nepřinesly žádnou významnou změnu voličských preferencí. Může se to zdát podivné - vždyť zřejmě znamenají výměnu stran u vlády. Pokud se ale podíváme na získané hlasy, zjistíme, že zásadní přelom nenastal.

Minulé volby vždy přinesly zemětřesení v procentuálních ziscích stran. Ať už to byly ty 2013 (propad ODS skoro o 2/3 hlasů a raketový nástup ANO) nebo 2017 (propad ČSSD analogický k minulému propadu ODS, další prudké posílení ANO a razantní nástup Pirátů a SPD).

Ve srovnání s tím je současná změna preferencí zoufale nudná. Parlamentní vyhazov ČSSD a KSČM nevypadá nikterak dramaticky - vzhledem k tomu, že i minule nebyly jejich výsledky nijak oslňující. Dokonce ani úspěch SPOLU neznamena výraznou změnu - pokud u těch 3 současných koalujících stran sečteme procentuální zisky z minulých voleb, vidíme zde nárůst jen o 5 procentních bodů. U ANO, Starátů a SPD je změna oproti minulu spíše kosmetická. Jediným relativně úspěšným nováčkem se stal Šlachta, avšak k probojování se do sněmovny mu to nestačilo.

Příčina, proč tyto volby dopadly takto přelomově, spočívá v něčem jiném. Překvapivě to není ani zásah aktivistů z Ústavního soudu (ten neovlivnil výsledné mandáty téměř vůbec). Skutečná příčina spočívá ve dvou věcech: Jednak je to velké množství propadlých hlasů u Babišových potenciálních koalických partnerů a jednak spojení Demobloku do koalic a tím konec jejich rozdrobení do pětiprocentních stran.

Jinými slovy: Babiš má ve sněmovně zhruba stejnou sílu jako po minulých volbách. Tehdy mu ovšem hrála do karet sněmovní účast ČSSD a KSČM a také to, že Demoblok měl málo mandátů v přepočtu na procenta (trio KDU-TOP-STAN tehdy získalo 16 %, což by u jedné strany odpovídalo zhruba 35 mandátům, ale ve skutečnosti jich ty strany získaly jen 23). Díky tomu měl Babiš dostatek sil, aby mohl složit vládu. A ačkoliv se preference tolik nezměnily, tak Babiš o tuto výhodu teď přišel.

Tolik suchá řeč čísel. Nyní pár subjektivnějších komentářů k jednotlivým stranám a k tomu, co nás teď čeká.

ANO ukázalo, že si i přes všechny průšvihy dokáže udržet stabilní podporu. Otázka ovšem je, nakolik je to dáno oblíbeností Babiše a kroků jeho vlády a nakolik volbou menšího zla oproti Demobloku. Nevěřím, že by v naší společnosti bylo až tolik masochistů, a proto se kloním ke druhé variantě.

SPOLU podle mě uspělo paradoxně z té samé příčiny: Pro mnoho lidí bylo rozhodující „nevolit Babiše“ a SPOLU pro ně vyšlo jako to menší zlo jak oproti ANO, tak nakonec i oproti Pirátům. Podpora stran zúčastněných v této koalici byla až druhořadá. (Osobně jsem přesvědčen, že jakmile se dostanou do vlády, tak mnoho jejich voličů své rozhodnutí o „menším zlu“ už brzy přehodnotí, ale to už bude pozdě.) Kupodivu tady nevyšel předpoklad některých komentátorů o kroužkování ODS - naopak vidíme, že i TOP 09 a lidovci budou mít ve sněmovně dost značné zastoupení. Což, vzhledem k eurosvažáctví Pekarové a k udavačské nátuře Jurečky, nevěstí nic dobrého.

Piráti naopak dostali těžký kroužkovací výprask - a po tom, co předváděli v minulých měsících, není

divu. Nejásějme ovšem předčasně. Úspěch STAN totiž není výraznou úlevou. Toto hnutí má sice oproti Pirátům lepší marketing (nedává ty nejostřejší věci tak najevo), ale jejich skutečná politika se od nich moc neliší.

SPD předvedlo, že si dokáže udržet stabilní podporu voličů – ale zároveň že jich neumí získat víc. Opět se ukazuje, že aby měli euroskeptici ve sněmovně větší zastání, je potřeba dostat tam ještě jednu podobnou stranu, protože SPD už naráží na svůj strop.

U ČSSD a KSČM se propad dal čekat – u první jmenované strany je to více než zasloužený výprask za Hamáčkovy kroky, u druhé ze stran spíše důsledek vymírání jejich voličů a neúspěchu v jejich chabém pokusu oslovit mladé.

U Trikolory bylo v poslední době vidět, že se rozpadá a že to tam převážně táhnou jen Svobodní. Tomu také odpovídá výsledek, který je jen nepatrně lepší než u Svobodných v roce 2013. Příčin, proč to nevytáhli výše, je několik: Přílišné lpění na liberálně-pravicových dogmatech (která 95 % voličů odrazují), velká konkurence SPD (která má mnohem lepší marketing) a také účast osob, které dost voličů spíše odpuzují, jako je např. izraelský agent Bohbot. Nicméně Trikolora stále není úplně vyřazena ze hry, a pokud se dokáže změnit, určitý potenciál do budoucna má.

Volný blok je už několikátý marketingový projekt Jany Volfové, který zkrachoval. Volný udělal významnou chybu, že se podřídil Volfové a jejím manýrům a že nesplnil svůj dřívější slib, že sjednotí menší vlastenecké strany. Teď už je na to pozdě. Volný blok odchází do zapomnění – a je smutné, že s sebou stáhl i rozumné lidi typu Hany Lipovské.

U ostatních stran je výsledek bez větších překvapení, za vítěze se dá označit snad jen Urza – bez ohledu na získané hlasy (které stejně nechtěl) se mu podařil hlavní cíl: Do všech domácností se dostal lístek s jeho programem, a to mnohem levněji (stačila kauce 19 tisíc za kraj), než by ho stál tisk a roznos letáků.

Tolik současnost. A co nás čeká v blízké budoucnosti?

Velmi pravděpodobně koalice „Spolu pod stanem“ – tedy ODS+STAN+KDU+TOP 09 (a asi i Pirátů, i když ti tam ani nejsou potřeba). Tedy situace velmi podobná Nečasově vládě. Se všemi důsledky, které z toho vyplývají.

V první řadě nás čeká další utužení poměrů. **To, kvůli čemu jsme nejvíc nadávali na Babiše (podlézání EU, neochota postavit se proti Green Dealu, omezování svobody slova, zadlužování země a korona-totalita včetně segregace neočkovaných) nejenže nezmizí, ale nabere to ještě daleko větších obrátek.** Vypadá to, že nás čekají těžké časy.

Na druhou stranu z toho vyplývá jistá naděje. Demoblok se dlouhou dobu hrál v opozici, takže lidé zapomněli na Nečasovu vládu (a mladá generace ji ani nepamatuje). Teď, když se dostanou ke korytu, velmi rychle vyjde najevo, co jsou zač – a podpora vládních stran opět prudce klesne. Vznikne velký potenciál zklamaných voličů, kteří nemají pro koho hlasovat – otázka je jen, kdo tyto voliče shrábne, zda Babiš (který se v opozici v očích lidí „očistí“ podobně jako doteď Demoblok), nebo někdo jiný.

Navíc visí ve vzduchu předčasné volby. Mám pocit, že nastupující koalice 4 (nebo dokonce 5) stran se nedohodne pomalu ani na barvě desek pro programové prohlášení vlády, natož na důležitých věcech. Jak psal jeden kolega – **jediným jejich sjednocujícím tématem byl AntiBabiš - a teď, když toto téma padlo, čekají koalici samé rozkoly.** A 108 poslanců není zrovna pevná většina.

Jinými slovy: Máme šanci, že se koalice rozhádá (podobně jako za Nečase) a že mezitím stačí

znechutit lidi natolik, že příští volby dopadnou lépe. Že současné koalující strany dostanou zasloužený výprask a vyhraje někdo jiný. Ale tím nemyslím Babiše (to by bylo jen o málo lepší). **Vzniká potenciál pro nové (či dosud slabé) strany.** Ať už levicové nebo pravicové. Stačí, aby našly jednotící prvek pro společnou kandidátku.

A vzhledem k tomu, co teď asi nastane, je ten jednotící prvek jasný: **Ukončit Green Deal a emisní povolenky, zavést energetickou soběstačnost ČR (což zlevní elektřinu) a postavit se proti „třídnímu boji“, který EU vede proti řidičům.**

To je pro nás úkol do příštích voleb. A ty už zemětřesení v procentech přinesou. A je jen na nás, jestli v náš prospěch.